

Respect pentru autorii noștri, respect pentru profesia aleasă!

Prezenta lucrare, în tot sau în parte, este purtătoare de drepturi de autor, aflate sub protecția Legii nr. 8/1996 privind dreptul de autor și drepturile conexe. Întrucât, în contemporaneitate, aceste drepturi sunt ignorate și încălcate într-o măsură alarmantă, în pofida sistemului valorilor și convențiilor sociale nescrise, a devenit necesară apărarea lor prin forța și sub sancțiunea legii.

UNIVERSUL JURIDIC SRL, titular al dreptului de autor asupra prezentei lucrări, precizează pentru cititorii săi:

- conform art. 196 din Legea nr. 8/1996, constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la o lună la un an sau cu amendă reproducerea, fără autorizarea sau consimțământul titularului drepturilor recunoscute de lege, a operelor purtătoare de drepturi de autor sau a produselor purtătoare de drepturi conexe;
- conform art. 14 din Legea nr. 8/1996, prin reproducere se înțelege realizarea, integrală sau parțială, a uneia ori a mai multor copii ale unei opere, direct sau indirect, temporar ori permanent, prin orice mijloc și sub orice formă, inclusiv realizarea oricărei înregistrări sonore sau audiovizuale a unei opere, precum și stocarea permanentă ori temporară a acesteia cu mijloace electronice.

EDITURA ÎȘI REZERVĂ DREPTUL DE A ACȚIONA, PRIN MIJLOACE LEGALE ȘI PRIN IMPLICAREA AUTORITĂȚILOR COMPETENTE, ÎN VEDEREA PROTEJĂRII DREPTURILOR PATRIMONIALE DE AUTOR AL CĂROR DEȚINĂTOR ESTE ÎN BAZA CONTRACTELOR DE EDITARE.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

Codul civil. - Ed. a 21-a, rev. / ed. îngrij. de prof. univ. dr. Dan Lupașcu. -

București : Universul Juridic, 2024

Index

ISBN 978-606-39-1425-6

1. Lupașcu, Dan (ed.)

34

Tehnoredactor: Marcela Radu

Copertă: Aurelian Leahu

Redacție:

tel.: 0732.320.666

e-mail: redactie@universuljuridic.ro

Distribuție:

tel.: 021.314.93.15

fax: 021.314.93.16

e-mail: distributie@universuljuridic.ro

editurauniversuljuridic.ro

Editura Universul Juridic

editura.universul.juridic

Portal:

tel.: 0725.683.560

e-mail: portal@

universuljuridic.ro

universuljuridic.ro

Universul Juridic

Pro lege

Legislație și jurisprudență

Librăria UJmag:

tel.: 0733.673.555;

021.312.22.21

e-mail: comenzi@ujmag.ro

ujmag.ro

UJmag.ro

CODUL CIVIL (LEGEA NR. 287/2009)¹⁾

Tabla de materii

Titlul preliminar. Despre legea civilă	(art. 1-24)	16
Capitolul I. Dispoziții generale	(art. 1-5)	16
Capitolul II. Aplicarea legii civile	(art. 6-8)	17
Capitolul III. Interpretarea și efectele legii civile	(art. 9-17)	18
Capitolul IV. Publicitatea drepturilor, a actelor și a faptelor juridice	(art. 18-24)	20
 CARTEA I		
Despre persoane	(art. 25-257)	22
 Titlul I. Dispoziții generale		
(art. 25-33)		
 Titlul II. Persoana fizică		
(art. 34-103)		
Capitolul I. Capacitatea civilă a persoanei fizice	(art. 34-57)	23
Secțiunea 1. Capacitatea de folosință	(art. 34-36)	23
Secțiunea a 2-a. Capacitatea de exercițiu	(art. 37-48)	23
Secțiunea a 3-a. Declararea judecătorească a morții	(art. 49-57)	25
Capitolul II. Respectul datorat ființei umane și drepturilor ei inerente	(art. 58-81)	27
Secțiunea 1. Dispoziții comune	(art. 58-60)	27

¹⁾ Rep. (M. Of. nr. 505 din 15 iulie 2011). Abreviere: NCC (N.r. Având în vedere răspândirea pe scară largă a abrevierii „NCC” pentru Noul Cod civil, precum și faptul că, prin utilizarea acesteia, se evită orice confuzie cu vechiul Cod civil, am decis păstrarea abrevierii respective în cadrul notelor). Cu modif. aduse prin:

- O.U.G. nr. 79/2011 pt. reglementarea unor măsuri necesare intrării în vigoare a NCC (M. Of. nr. 696 din 30 septembrie 2011);
- L. nr. 60/2012 priv. aprob. O.U.G. nr. 79/2011 pt. reglementarea unor măsuri necesare intrării în vigoare a NCC (M. Of. nr. 255 din 17 aprilie 2012);
- Rectif. în M. Of. nr. 246 din 29 aprilie 2013;
- L. nr. 138/2014 pt. modif. și compl. NCPC, precum și pt. modif. și compl. unor acte normative conexe (M. Of. nr. 753 din 16 octombrie 2014);
- O.U.G. nr. 1/2016 pt. modif. NCPC, precum și a unor acte normative conexe (M. Of. nr. 85 din 4 februarie 2016);
- L. nr. 17/2017 priv. aprobarea O.U.G. nr. 1/2016 (M. Of. nr. 196 din 21 martie 2017);
- D.C.C. nr. 534/2018 (M. Of. nr. 842 din 3 octombrie 2018);
- L. nr. 140/2022 priv. unele măsuri de ocrotire pentru persoanele cu dizabilități intelectuale și psihosociale și modif. și compl. unor acte normative (M. Of. nr. 500 din 20 mai 2022; intrată în vigoare la 90 de zile de la publ.);
- **L. nr. 116/2024** priv. aprob. O.U.G. nr. 104/2022 pt. modif. și compl. L. nr. 17/2014 priv. unele măsuri de reglem. a vânzării terenurilor agricole situate în extravilan și de modif. a L. nr. 268/2001 priv. privatizarea societăților ce dețin în administrare terenuri proprietate publică și privată a statului cu destinație agricolă și înființarea Agenției Domeniilor Statului, precum și de compl. a NCC (M. Of. nr. 406 din 30 aprilie 2024); **art. 1.952**;
- **L. nr. 122/2024** pt. intr., modif. sau compl. mențiunii priv. transpunerea normelor UE în cuprinsul unor acte normative, precum și pt. modif. și compl. L. nr. 302/2004 priv. cooperarea judiciară internațională în materie penală și a NCPC (M. Of. nr. 414 din 7 mai 2024); **mențiunea privind transpunerea normelor UE.**

Secțiunea a 2-a. Drepturile la viață, la sănătate și la integritate ale persoanei fizice	(art. 61-69)	27
Secțiunea a 3-a. Respectul vieții private și al demnității persoanei umane	(art. 70-77)	29
Secțiunea a 4-a. Respectul datorat persoanei și după decesul său	(art. 78-81)	41
Capitolul III. Identificarea persoanei fizice	(art. 82-103)	42
Secțiunea 1. Numele	(art. 82-85)	42
Secțiunea a 2-a. Domiciliul și reședința	(art. 86-97)	42
Secțiunea a 3-a. Actele de stare civilă	(art. 98-103)	44
Titlul III. Ocrotirea persoanei fizice	(art. 104-186)	45
Capitolul I. Dispoziții generale	(art. 104-109)	45
Capitolul II. Tutela minorului	(art. 110-163)	47
Secțiunea 1. Deschiderea tutelei	(art. 110-111)	47
Secțiunea a 2-a. Tutorele	(art. 112-123)	47
Secțiunea a 3-a. Consiliul de familie	(art. 124-132)	50
Secțiunea a 4-a. Exercițarea tutelei	(art. 133-150)	52
Secțiunea a 5-a. Controlul exercitării tutelei	(art. 151-155)	55
Secțiunea a 6-a. Încetarea tutelei	(art. 156-163)	56
Capitolul III. Ocrotirea majorului prin consiliere judiciară și tutelă specială	(art. 164-177)	57
Capitolul IV. Curatela	(art. 178-186)	62
Titlul IV. Persoana juridică	(art. 187-251)	63
Capitolul I. Dispoziții generale	(art. 187-193)	63
Capitolul II. Înființarea persoanei juridice	(art. 194-204)	64
Secțiunea 1. Dispoziții comune	(art. 194-195)	64
Secțiunea a 2-a. Nulitatea persoanei juridice	(art. 196-199)	65
Secțiunea a 3-a. Înregistrarea persoanei juridice	(art. 200-204)	66
Capitolul III. Capacitatea civilă a persoanei juridice	(art. 205-224)	67
Secțiunea 1. Capacitatea de folosință a persoanei juridice	(art. 205-208)	67
Secțiunea a 2-a. Capacitatea de exercițiu și funcționarea persoanei juridice	(art. 209-224)	68
Capitolul IV. Identificarea persoanei juridice	(art. 225-231)	72
Capitolul V. Reorganizarea persoanei juridice	(art. 232-243)	72
Capitolul VI. Încetarea persoanei juridice	(art. 244-251)	74
Secțiunea 1. Dispoziții generale	(art. 244)	74
Secțiunea a 2-a. Dizolvarea persoanei juridice	(art. 245-249)	75
Secțiunea a 3-a. Dispoziții speciale	(art. 250-251)	76
Titlul V. Apărarea drepturilor nepatrimoniale	(art. 252-257)	76
CARTEA a II-a		
Despre familie	(art. 258-534)	80
Titlul I. Dispoziții generale	(art. 258-265)	80
Titlul II. Căsătoria	(art. 266-404)	81
Capitolul I. Logodna	(art. 266-270)	81

Capitolul II. Încheierea căsătoriei	(art. 271-289)	82
Secțiunea 1. Condițiile de fond pentru încheierea căsătoriei	(art. 271-277)	82
Secțiunea a 2-a. Formalitățile pentru încheierea căsătoriei	(art. 278-289)	83
Capitolul III. Formalități ulterioare încheierii căsătoriei	(art. 290-292)	85
Capitolul IV. Nulitatea căsătoriei	(art. 293-306)	85
Secțiunea 1. Nulitatea absolută a căsătoriei	(art. 293-296)	85
Secțiunea a 2-a. Nulitatea relativă a căsătoriei	(art. 297-303)	86
Secțiunea a 3-a. Efectele nulității căsătoriei	(art. 304-306)	87
Capitolul V. Drepturile și îndatoririle personale ale soților	(art. 307-311)	88
Capitolul VI. Drepturile și obligațiile patrimoniale ale soților	(art. 312-372)	88
Secțiunea 1. Dispoziții comune	(art. 312-338)	88
Secțiunea a 2-a. Regimul comunității legale	(art. 339-359)	95
Secțiunea a 3-a. Regimul separației de bunuri	(art. 360-365)	98
Secțiunea a 4-a. Regimul comunității convenționale	(art. 366-368)	100
Secțiunea a 5-a. Modificarea regimului matrimonial	(art. 369-372)	100
Capitolul VII. Desfacerea căsătoriei	(art. 373-404)	101
Secțiunea 1. Cazurile de divorț	(art. 373-381)	101
Secțiunea a 2-a. Efectele divorțului	(art. 382-404)	106
Titlul III. Rudenia	(art. 405-482)	110
Capitolul I. Dispoziții generale	(art. 405-407)	110
Capitolul II. Filiația	(art. 408-450)	111
Secțiunea 1. Stabilirea filiației	(art. 408-440)	111
Secțiunea a 2-a. Reproducerea umană asistată medical cu terț donator	(art. 441-447)	116
Secțiunea a 3-a. Situația legală a copilului	(art. 448-450)	117
Capitolul III. Adoptia	(art. 451-482)	117
Secțiunea 1. Dispoziții generale	(art. 451-454)	117
Secțiunea a 2-a. Condițiile de fond ale adopției	(art. 455-468)	118
Secțiunea a 3-a. Efectele adopției	(art. 469-474)	120
Secțiunea a 4-a. Încetarea adopției	(art. 475-482)	121
Titlul IV. Autoritatea părintească	(art. 483-512)	122
Capitolul I. Dispoziții generale	(art. 483-486)	122
Capitolul II. Drepturile și îndatoririle părintești	(art. 487-502)	123
Capitolul III. Exercițarea autorității părintești	(art. 503-507)	125
Capitolul IV. Decăderea din exercițiul drepturilor părintești	(art. 508-512)	126
Titlul V. Obligația de întreținere	(art. 513-534)	127
Capitolul I. Dispoziții generale	(art. 513-515)	127
Capitolul II. Persoanele între care există obligația de întreținere și ordinea în care aceasta se datorează	(art. 516-523)	127
Capitolul III. Condițiile obligației de întreținere	(art. 524-528)	128
Capitolul IV. Stabilirea și executarea obligației de întreținere	(art. 529-534)	129

Despre bunuri.....	(art. 535-952)	131
Titlul I. Bunurile și drepturile reale în general	(art. 535-554)	131
Capitolul I. Despre bunuri în general	(art. 535-550)	131
Secțiunea 1. Despre distincția bunurilor	(art. 535-546)	131
Secțiunea a 2-a. Produsele bunurilor	(art. 547-550)	132
Capitolul II. Drepturile reale în general	(art. 551-554)	133
Titlul II. Proprietatea privată	(art. 555-692)	134
Capitolul I. Dispoziții generale	(art. 555-566)	134
Secțiunea 1. Conținutul, întinderea și stingerea dreptului de proprietate privată	(art. 555-562)	134
Secțiunea a 2-a. Apărarea dreptului de proprietate privată	(art. 563-566)	135
Capitolul II. Accesiunea	(art. 567-601)	136
Secțiunea 1. Dispoziții generale	(art. 567-568)	136
Secțiunea a 2-a. Accesiunea imobiliară naturală	(art. 569-576)	136
Secțiunea a 3-a. Accesiunea imobiliară artificială	(art. 577-597)	138
Secțiunea a 4-a. Accesiunea mobilă	(art. 598-601)	142
Capitolul III. Limitele juridice ale dreptului de proprietate privată	(art. 602-630)	143
Secțiunea 1. Limite legale	(art. 602-625)	143
Secțiunea a 2-a. Limite convenționale	(art. 626-629)	147
Secțiunea a 3-a. Limite judiciare	(art. 630)	148
Capitolul IV. Proprietatea comună	(art. 631-686)	148
Secțiunea 1. Dispoziții generale	(art. 631-633)	148
Secțiunea a 2-a. Coproprietatea obișnuită	(art. 634-645)	149
Secțiunea a 3-a. Coproprietatea forțată	(art. 646-666)	151
Secțiunea a 4-a. Proprietatea comună în devălmășie	(art. 667-668)	154
Secțiunea a 5-a. Partajul	(art. 669-686)	155
Capitolul V. Proprietatea periodică	(art. 687-692)	157
Titlul III. Dezmembrămintele dreptului de proprietate privată	(art. 693-772)	159
Capitolul I. Superficia	(art. 693-702)	159
Capitolul II. Uzufructul	(art. 703-748)	161
Secțiunea 1. Dispoziții generale	(art. 703-708)	161
Secțiunea a 2-a. Drepturile și obligațiile uzufructuarului și ale nudului proprietar	(art. 709-745)	161
Secțiunea a 3-a. Stingerea uzufructului	(art. 746-748)	167
Capitolul III. Uzul și abitația	(art. 749-754)	167
Capitolul IV. Servituțiile	(art. 755-772)	168
Secțiunea 1. Dispoziții generale	(art. 755-764)	168
Secțiunea a 2-a. Drepturile și obligațiile proprietarilor	(art. 765-769)	169
Secțiunea a 3-a. Stingerea servituțiilor	(art. 770-772)	170
Titlul IV. Fiducia	(art. 773-791)	170

Titlul V. Administrarea bunurilor altuia	(art. 792-857)	175
Capitolul I. Dispoziții generale	(art. 792-794)	175
Capitolul II. Formele de administrare	(art. 795-801)	176
Secțiunea 1. Administrarea simplă	(art. 795-799)	176
Secțiunea a 2-a. Administrarea deplină	(art. 800-801)	176
Capitolul III. Regimul juridic al administrării	(art. 802-845)	177
Secțiunea 1. Obligațiile administratorului față de beneficiar	(art. 802-812)	177
Secțiunea a 2-a. Obligațiile administratorului și ale beneficiarului în raporturile cu terții	(art. 813-817)	178
Secțiunea a 3-a. Inventar, garanții și asigurare	(art. 818-824)	179
Secțiunea a 4-a. Administrarea colectivă și delegarea	(art. 825-830)	180
Secțiunea a 5-a. Plasamentele considerate sigure	(art. 831-836)	181
Secțiunea a 6-a. Repartiția profiturilor și a pierderilor	(art. 837-841)	182
Secțiunea a 7-a. Darea de seamă anuală	(art. 842-845)	183
Capitolul IV. Încetarea administrării	(art. 846-857)	184
Secțiunea 1. Cauzele de încetare	(art. 846-849)	184
Secțiunea a 2-a. Darea de seamă și predarea bunurilor	(art. 850-857)	185
Titlul VI. Proprietatea publică	(art. 858-875)	186
Capitolul I. Dispoziții generale	(art. 858-865)	186
Capitolul II. Drepturile reale corespunzătoare proprietății publice	(art. 866-875)	188
Secțiunea 1. Dispoziții generale	(art. 866)	188
Secțiunea a 2-a. Dreptul de administrare	(art. 867-870)	188
Secțiunea a 3-a. Dreptul de concesiune	(art. 871-873)	188
Secțiunea a 4-a. Dreptul de folosință cu titlu gratuit	(art. 874-875)	189
Titlul VII. Cartea funciară	(art. 876-915)	189
Capitolul I. Dispoziții generale	(art. 876-884)	189
Capitolul II. Înscrierea drepturilor tabulare	(art. 885-901)	191
Capitolul III. Notarea unor drepturi, fapte și raporturi juridice	(art. 902-906)	195
Capitolul IV. Rectificarea înscrierilor de carte funciară	(art. 907-915)	204
Titlul VIII. Posesia	(art. 916-952)	207
Capitolul I. Dispoziții generale	(art. 916-921)	207
Capitolul II. Viciile posesiei	(art. 922-927)	208
Capitolul III. Efectele posesiei	(art. 928-948)	208
Secțiunea 1. Dispoziții generale	(art. 928-929)	208
Secțiunea a 2-a. Uzucapiunea imobiliară	(art. 930-934)	209
Secțiunea a 3-a. Dobândirea proprietății mobiliare prin posesia de bună-credință	(art. 935-940)	210
Secțiunea a 4-a. Ocupațiunea	(art. 941-947)	211
Secțiunea a 5-a. Dobândirea fructelor prin posesia de bună-credință	(art. 948)	213
Capitolul IV. Acțiunile posesorii	(art. 949-952)	213

CARTEA a IV-a

Despre moștenire și liberalități (art. 953-1.163) 215

Titlul I. Dispoziții referitoare la moștenire în general (art. 953-962) 215

Capitolul I. Dispoziții generale (art. 953-956) 215

Capitolul II. Condițiile generale ale dreptului de a moșteni (art. 957-962) 224

Titlul II. Moștenirea legală (art. 963-983) 226

Capitolul I. Dispoziții generale (art. 963-964) 226

Capitolul II. Reprezentarea succesorală (art. 965-969) 226

Capitolul III. Moștenitorii legali (art. 970-983) 227

Secțiunea 1. Soțul supraviețuitor (art. 970-974) 227

Secțiunea a 2-a. Descendenții defunctului (art. 975) 228

Secțiunea a 3-a. Ascendenții privilegiați și colaterali privilegiați (art. 976-981) 228

Secțiunea a 4-a. Ascendenții ordinari (art. 982) 229

Secțiunea a 5-a. Colaterali ordinari (art. 983) 230

Titlul III. Liberalitățile (art. 984-1.099) 230

Capitolul I. Dispoziții comune (art. 984-1.010) 230

Secțiunea 1. Dispoziții preliminare (art. 984-986) 230

Secțiunea a 2-a. Capacitatea în materie de liberalități (art. 987-992) 230

Secțiunea a 3-a. Substituțiile fideicomisare (art. 993-1.000) 232

Secțiunea a 4-a. Liberalitățile reziduale (art. 1.001-1.005) 233

Secțiunea a 5-a. Revizuirea condițiilor și sarcinilor (art. 1.006-1.008) 233

Secțiunea a 6-a. Dispoziții speciale (art. 1.009-1.010) 234

Capitolul II. Donația (art. 1.011-1.033) 234

Secțiunea 1. Încheierea contractului (art. 1.011-1.016) 234

Secțiunea a 2-a. Efectele donației (art. 1.017-1.019) 235

Secțiunea a 3-a. Revocarea donației (art. 1.020-1.029) 235

Secțiunea a 4-a. Donațiile făcute viitorilor soți în vederea căsătoriei și donațiile între soți (art. 1.030-1.033) 237

Capitolul III. Testamentul (art. 1.034-1.085) 237

Secțiunea 1. Dispoziții generale (art. 1.034-1.039) 237

Secțiunea a 2-a. Formele testamentului (art. 1.040-1.050) 238

Secțiunea a 3-a. Revocarea voluntară a testamentului (art. 1.051-1.053) 242

Secțiunea a 4-a. Legatul (art. 1.054-1.073) 242

Secțiunea a 5-a. Dezmoștenirea (art. 1.074-1.076) 245

Secțiunea a 6-a. Execuțiunea testamentară (art. 1.077-1.085) 246

Capitolul IV. Rezerva succesorală, cotitatea disponibilă și reducțiunea liberalităților excesive (art. 1.086-1.099) 248

Secțiunea 1. Rezerva succesorală și cotitatea disponibilă (art. 1.086-1.090) 248

Secțiunea a 2-a. Reducțiunea liberalităților excesive (art. 1.091-1.099) 248

Titlul IV. Transmisiunea și partajul moștenirii (art. 1.100-1.163) 251

Capitolul I. Transmisiunea moștenirii (art. 1.100-1.134) 251

Secțiunea 1. Dispoziții generale (art. 1.100-1.105) 251

Secțiunea a 2-a. Acceptarea moștenirii (art. 1.106-1.119) 252

Secțiunea a 3-a. Renunțarea la moștenire (art. 1.120-1.224) 255

Secțiunea a 4-a. Sezina (art. 1.125-1.129) 255

Secțiunea a 5-a. Petiția de ereditate (art. 1.130-1.131) 256

Secțiunea a 6-a. Certificatul de moștenitor (art. 1.132-1.134) 256

Capitolul II. Moștenirea vacantă (art. 1.135-1.140) 257

Capitolul III. Amintirile de familie (art. 1.141-1.142) 258

Capitolul IV. Partajul succesoral și raportul (art. 1.143-1.163) 258

Secțiunea 1. Dispoziții generale referitoare la partajul succesoral (art. 1.143-1.145) 258

Secțiunea a 2-a. Raportul donațiilor (art. 1.146-1.154) 259

Secțiunea a 3-a. Plata datoriilor (art. 1.155-1.159) 261

Secțiunea a 4-a. Partajul de ascendent (art. 1.160-1.163) 262

CARTEA a V-a

Despre obligații (art. 1.164-2.449) 263

Titlul I. Dispoziții generale (art. 1.164-1.165) 263**Titlul II. Izvoarele obligațiilor** (art. 1.166-1.395) 263

Capitolul I. Contractul (art. 1.166-1.323) 263

Secțiunea 1. Dispoziții generale (art. 1.166-1.170) 263

Secțiunea a 2-a. Diferite categorii de contracte (art. 1.171-1.177) 264

Secțiunea a 3-a. Încheierea contractului (art. 1.178-1.245) 264

Secțiunea a 4-a. Nulitatea contractului (art. 1.246-1.265) 273

Secțiunea a 5-a. Interpretarea contractului (art. 1.266-1.269) 276

Secțiunea a 6-a. Efectele contractului (art. 1.270-1.294) 277

Secțiunea a 7-a. Reprezentarea (art. 1.295-1.314) 282

Secțiunea a 8-a. Cesiunea contractului (art. 1.315-1.320) 284

Secțiunea a 9-a. Încetarea contractului (art. 1.321-1.323) 285

Capitolul II. Actul juridic unilateral (art. 1.324-1.329) 286

Secțiunea 1. Dispoziții generale (art. 1.324-1.326) 286

Secțiunea a 2-a. Actul unilateral ca izvor de obligații (art. 1.327-1.329) 287

Capitolul III. Faptul juridic licit (art. 1.330-1.348) 287

Secțiunea 1. Gestiunea de afaceri (art. 1.330-1.340) 287

Secțiunea a 2-a. Plata nedatorată (art. 1.341-1.344) 289

Secțiunea a 3-a. Îmbogățirea fără justă cauză (art. 1.345-1.348) 289

Capitolul IV. Răspunderea civilă (art. 1.349-1.395) 290

Secțiunea 1. Dispoziții generale (art. 1.349-1.350) 290

Secțiunea a 2-a. Cauze exoneratoare de răspundere (art. 1.351-1.356) 292

Secțiunea a 3-a. Răspunderea pentru fapta proprie (art. 1.357-1.371) 293

Secțiunea a 4-a. Răspunderea pentru fapta altuia (art. 1.372-1.374) 295

Secțiunea a 5-a. Răspunderea pentru prejudiciul cauzat de animale sau de lucruri (art. 1.375-1.380) 295

Secțiunea a 6-a. Repararea prejudiciului în cazul răspunderii delictuale (art. 1.381-1.395) 296

Titlul III. Modalitățile obligațiilor (art. 1.396-1.420) 299

Capitolul I. Dispoziții generale (art. 1.396-1.398) 299

Capitolul II. Condiția	(art. 1.399-1.410)	300
Capitolul III. Termenul	(art. 1.411-1.420)	301
Titlul IV. Obligațiile complexe	(art. 1.421-1.468)	302
Capitolul I. Obligațiile divizibile și obligațiile indivizibile	(art. 1.421-1.433)	302
Capitolul II. Obligațiile solidare	(art. 1.434-1.460)	304
Secțiunea 1. Obligațiile solidare între creditorii	(art. 1.434-1.442)	304
Secțiunea a 2-a. Obligațiile solidare între debitorii	(art. 1.443-1.460)	305
Capitolul III. Obligațiile alternative și facultative	(art. 1.461-1.468)	308
Secțiunea 1. Obligațiile alternative	(art. 1.461-1.467)	308
Secțiunea a 2-a. Obligațiile facultative	(art. 1.468)	309
Titlul V. Executarea obligațiilor	(art. 1.469-1.565)	309
Capitolul I. Plata	(art. 1.469-1.515)	309
Secțiunea 1. Dispoziții generale	(art. 1.469-1.471)	309
Secțiunea a 2-a. Subiectele plății	(art. 1.472-1.479)	309
Secțiunea a 3-a. Condițiile plății	(art. 1.480-1.498)	310
Secțiunea a 4-a. Dovada plății	(art. 1.499-1.505)	313
Secțiunea a 5-a. Imputația plății	(art. 1.506-1.509)	313
Secțiunea a 6-a. Punerea în întârziere a creditorului	(art. 1.510-1.515)	314
Capitolul II. Executarea silită a obligațiilor	(art. 1.516-1.557)	315
Secțiunea 1. Dispoziții generale	(art. 1.516-1.520)	315
Secțiunea a 2-a. Punerea în întârziere a debitorului	(art. 1.521-1.526)	315
Secțiunea a 3-a. Executarea silită în natură	(art. 1.527-1.529)	317
Secțiunea a 4-a. Executarea prin echivalent	(art. 1.530-1.548)	317
Secțiunea a 5-a. Rezoluțiunea, rezilierea și reducerea prestațiilor	(art. 1.549-1.554)	321
Secțiunea a 6-a. Cauze justificate de neexecutare a obligațiilor contractuale	(art. 1.555-1.557)	322
Capitolul III. Mijloacele de protecție a drepturilor creditorului	(art. 1.558-1.565)	323
Secțiunea 1. Măsurile conservatorii	(art. 1.558-1.559)	323
Secțiunea a 2-a. Acțiunea oblică	(art. 1.560-1.561)	323
Secțiunea a 3-a. Acțiunea revocatorie	(art. 1.562-1.565)	323
Titlul VI. Transmisiunea și transformarea obligațiilor	(art. 1.566-1.614)	324
Capitolul I. Cesiunea de creanță	(art. 1.566-1.592)	324
Secțiunea 1. Cesiunea de creanță în general	(art. 1.566-1.586)	324
Secțiunea a 2-a. Cesiunea unei creanțe constatate printr-un titlu nominativ, la ordin sau la purtător	(art. 1.587-1.592)	327
Capitolul II. Subrogația	(art. 1.593-1.598)	328
Capitolul III. Preluarea datoriei	(art. 1.599-1.608)	329
Secțiunea 1. Dispoziții generale	(art. 1.599-1.604)	329
Secțiunea a 2-a. Preluarea datoriei prin contract încheiat cu debitorul	(art. 1.605-1.608)	330
Capitolul IV. Novația	(art. 1.609-1.614)	330
Titlul VII. Stingerea obligațiilor	(art. 1.615-1.634)	331
Capitolul I. Dispoziții generale	(art. 1.615)	331

Capitolul II. Compensația	(art. 1.616-1.623)	331
Capitolul III. Confuziunea	(art. 1.624-1.628)	332
Capitolul IV. Remiterea de datorie	(art. 1.629-1.633)	333
Capitolul V. Imposibilitatea fortuită de executare	(art. 1.634)	333
Titlul VIII. Restituirea prestațiilor	(art. 1.635-1.649)	334
Capitolul I. Dispoziții generale	(art. 1.635-1.638)	334
Capitolul II. Modalitățile de restituire	(art. 1.639-1.647)	334
Capitolul III. Efectele restituirii față de terți	(art. 1.648-1.649)	336
Titlul IX. Diferite contracte speciale	(art. 1.650-2.278)	336
Capitolul I. Contractul de vânzare	(art. 1.650-1.762)	336
Secțiunea 1. Dispoziții generale	(art. 1.650-1.740)	336
Secțiunea a 2-a. Vânzarea bunurilor imobile	(art. 1.741-1.746)	350
Secțiunea a 3-a. Vânzarea moștenirii	(art. 1.747-1.754)	351
Secțiunea a 4-a. Alte varietăți de vânzare	(art. 1.755-1.762)	352
Capitolul II. Contractul de schimb	(art. 1.763-1.765)	354
Capitolul III. Contractul de furnizare	(art. 1.766-1.771)	354
Capitolul IV. Contractul de report	(art. 1.772-1.776)	355
Capitolul V. Contractul de locațiune	(art. 1.777-1.850)	356
Secțiunea 1. Dispoziții generale	(art. 1.777-1.823)	356
Secțiunea a 2-a. Reguli particulare în materia închirierii locuințelor	(art. 1.824-1.835)	363
Secțiunea a 3-a. Reguli particulare în materia arendării	(art. 1.836-1.850)	365
Capitolul VI. Contractul de antrepriză	(art. 1.851-1.880)	367
Secțiunea 1. Reguli comune privind contractul de antrepriză	(art. 1.851-1.873)	367
Secțiunea a 2-a. Contractul de antrepriză pentru lucrări de construcții	(art. 1.874-1.880)	371
Capitolul VII. Contractul de societate	(art. 1.881-1.954)	372
Secțiunea 1. Dispoziții generale	(art. 1.881-1.889)	372
Secțiunea a 2-a. Societatea simplă	(art. 1.890-1.948)	375
Secțiunea a 3-a. Asocierea în participație	(art. 1.949-1.954)	385
Capitolul VIII. Contractul de transport	(art. 1.955-2.008)	386
Secțiunea 1. Dispoziții generale	(art. 1.955-1.960)	386
Secțiunea a 2-a. Contractul de transport de bunuri	(art. 1.961-2.001)	387
Secțiunea a 3-a. Contractul de transport de persoane și bagaje	(art. 2.002-2.008)	395
Capitolul IX. Contractul de mandat	(art. 2.009-2.071)	396
Secțiunea 1. Dispoziții comune	(art. 2.009-2.012)	396
Secțiunea a 2-a. Mandatul cu reprezentare	(art. 2.013-2.038)	397
Secțiunea a 3-a. Mandatul fără reprezentare	(art. 2.039-2.071)	403
Capitolul X. Contractul de agenție	(art. 2.072-2.095)	409
Capitolul XI. Contractul de intermediere	(art. 2.096-2.102)	414
Capitolul XII. Contractul de depozit	(art. 2.103-2.143)	415
Secțiunea 1. Reguli comune privind contractul de depozit	(art. 2.103-2.123)	415
Secțiunea a 2-a. Depozitul necesar	(art. 2.124-2.126)	418

Secțiunea a 3-a. Depozitul hotelier.....	(art. 2.127-2.137)	419
Secțiunea a 4-a. Sechestrul convențional.....	(art. 2.138-2.143)	420
Capitolul XIII. Contractul de împrumut.....	(art. 2.144-2.170)	421
Secțiunea 1. Dispoziții generale.....	(art. 2.144-2.145)	421
Secțiunea a 2-a. Împrumutul de folosință.....	(art. 2.146-2.157)	421
Secțiunea a 3-a. Împrumutul de consumație.....	(art. 2.158-2.170)	423
Capitolul XIV. Contractul de cont curent.....	(art. 2.171-2.183)	424
Capitolul XV. Contul bancar curent și alte contracte bancare.....	(art. 2.184-2.198)	426
Secțiunea 1. Contul bancar curent.....	(art. 2.184-2.190)	426
Secțiunea a 2-a. Depozitul bancar.....	(art. 2.191-2.192)	427
Secțiunea a 3-a. Facilitatea de credit.....	(art. 2.193-2.195)	428
Secțiunea a 4-a. Închirierea casetelor de valori.....	(art. 2.196-2.198)	428
Capitolul XVI. Contractul de asigurare.....	(art. 2.199-2.241)	429
Secțiunea 1. Dispoziții comune.....	(art. 2.199-2.213)	429
Secțiunea a 2-a. Asigurarea de bunuri.....	(art. 2.214-2.220)	432
Secțiunea a 3-a. Asigurările de credite și garanții și asigurările de pierderi financiare.....	(art. 2.221-2.222)	433
Secțiunea a 4-a. Asigurarea de răspundere civilă.....	(art. 2.223-2.226)	433
Secțiunea a 5-a. Asigurarea de persoane.....	(art. 2.227-2.238)	436
Secțiunea a 6-a. Coasigurarea, reasigurarea și retrocesiunea.....	(art. 2.239-2.241)	438
Capitolul XVII. Contractul de rentă viageră.....	(art. 2.242-2.253)	438
Capitolul XVIII. Contractul de întreținere.....	(art. 2.254-2.263)	440
Capitolul XIX. Jocul și pariul.....	(art. 2.264-2.266)	442
Capitolul XX. Tranzacția.....	(art. 2.267-2.278)	442
Titlul X. Garanțiile personale.....	(art. 2.279-2.322)	444
Capitolul I. Dispoziții generale.....	(art. 2.279)	444
Capitolul II. Fideiusiunea.....	(art. 2.280-2.320)	444
Secțiunea 1. Dispoziții generale.....	(art. 2.280-2.292)	444
Secțiunea a 2-a. Efectele fideiusiunii.....	(art. 2.293-2.313)	445
Secțiunea a 3-a. Încetarea fideiusiunii.....	(art. 2.314-2.320)	447
Capitolul III. Garanțiile autonome.....	(art. 2.321-2.322)	448
Titlul XI. Privilegiile și garanțiile reale.....	(art. 2.323-2.499)	449
Capitolul I. Dispoziții generale.....	(art. 2.323-2.332)	449
Capitolul II. Privilegiile.....	(art. 2.333-2.342)	451
Secțiunea 1. Dispoziții comune.....	(art. 2.333-2.337)	451
Secțiunea a 2-a. Privilegiile generale și privilegiile speciale.....	(art. 2.338-2.341)	452
Secțiunea a 3-a. Concursul privilegiilor între ele și concursul dintre privilegiu și ipotecă.....	(art. 2.342)	452
Capitolul III. Ipoteca.....	(art. 2.343-2.428)	453
Secțiunea 1. Dispoziții generale.....	(art. 2.343-2.376)	453
Secțiunea a 2-a. Ipoteca imobiliară.....	(art. 2.377-2.386)	457
Secțiunea a 3-a. Ipoteca mobilă.....	(art. 2.387-2.419)	459
Secțiunea a 4-a. Concursul între creditorii ipotecari.....	(art. 2.420-2.427)	465

Secțiunea a 5-a. Stingerea ipotecilor.....	(art. 2.428)	467
Capitolul IV. Executarea ipotecii.....	(art. 2.429-2.479)	467
Secțiunea 1. Dispoziții generale.....	(art. 2.429-2.434)	467
Secțiunea a 2-a. Executarea ipotecii mobiliare.....	(art. 2.435-2.477)	468
Secțiunea a 3-a. Executarea ipotecilor imobiliare.....	(art. 2.478-2.479)	475
Capitolul V. Gajul.....	(art. 2.480-2.494)	476
Secțiunea 1. Constituirea gajului.....	(art. 2.480-2.486)	476
Secțiunea a 2-a. Drepturile și obligațiile creditorului gajist.....	(art. 2.487-2.494)	477
Capitolul VI. Dreptul de retenție.....	(art. 2.495-2.499)	478

CARTEA a VI-a**Despre prescripția extinctivă, decădere și calculul termenelor.....**

.....	(art. 2.500-2.556)	479
-------	--------------------	-----

Titlul I. Prescripția extinctivă.....	(art. 2.500-2.544)	479
--	--------------------	-----

Capitolul I. Dispoziții generale.....	(art. 2.500-2.516)	479
---------------------------------------	--------------------	-----

Capitolul II. Termenul prescripției extinctive.....	(art. 2.517-2.522)	482
---	--------------------	-----

Capitolul III. Cursul prescripției extinctive.....	(art. 2.523-2.543)	483
--	--------------------	-----

Secțiunea 1. Începutul prescripției extinctive.....	(art. 2.523-2.531)	483
---	--------------------	-----

Secțiunea a 2-a. Suspendarea prescripției extinctive.....	(art. 2.532-2.536)	485
---	--------------------	-----

Secțiunea a 3-a. Întreruperea prescripției extinctive.....	(art. 2.537-2.543)	487
--	--------------------	-----

Capitolul IV. Împlinirea prescripției.....	(art. 2.544)	488
--	--------------	-----

Titlul II. Regimul general al termenelor de decădere.....	(art. 2.545-2.550)	489
--	--------------------	-----

Titlul III. Calculul termenelor.....	(art. 2.551-2.556)	490
---	--------------------	-----

CARTEA a VII-a

Dispoziții de drept internațional privat.....	(art. 2.557-2.663)	491
--	--------------------	-----

Titlul I. Dispoziții generale.....	(art. 2.557-2.571)	491
---	--------------------	-----

Titlul II. Conflicte de legi.....	(art. 2.572-2.664)	494
--	--------------------	-----

Capitolul I. Persoane.....	(art. 2.572-2.584)	494
----------------------------	--------------------	-----

Secțiunea 1. Persoana fizică.....	(art. 2.572-2.579)	494
-----------------------------------	--------------------	-----

Secțiunea a 2-a. Persoana juridică.....	(art. 2.580-2.584)	495
---	--------------------	-----

Capitolul II. Familia.....	(art. 2.585-2.612)	496
----------------------------	--------------------	-----

Secțiunea 1. Căsătoria.....	(art. 2.585-2.602)	496
-----------------------------	--------------------	-----

Secțiunea a 2-a. Filiația.....	(art. 2.603-2.610)	499
--------------------------------	--------------------	-----

Secțiunea a 3-a. Autoritatea părintească. Protecția copiilor.....	(art. 2.611)	500
---	--------------	-----

Secțiunea a 4-a. Obligația de întreținere.....	(art. 2.612)	501
--	--------------	-----

Capitolul III. Bunurile.....	(art. 2.613-2.632)	501
------------------------------	--------------------	-----

Secțiunea 1. Dispoziții generale.....	(art. 2.613-2.616)	501
---------------------------------------	--------------------	-----

Secțiunea a 2-a. Bunurile mobile corporale.....	(art. 2.617-2.619)	501
---	--------------------	-----

Secțiunea a 3-a. Mijloacele de transport.....	(art. 2.620-2.621)	502
---	--------------------	-----

Secțiunea a 4-a. Titlurile de valoare.....	(art. 2.622-2.623)	502
--	--------------------	-----

Secțiunea a 5-a. Bunurile încorporale.....	(art. 2.624-2.625)	503
--	--------------------	-----

Secțiunea a 6-a. Formele de publicitate.....	(art. 2.626).....	503
Secțiunea a 7-a. Ipotecile mobiliare.....	(art. 2.627-2.632).....	503
Capitolul IV. Moștenirea.....	(art. 2.633-2.636).....	504
Capitolul V. Actul juridic.....	(art. 2.637-2.639).....	505
Capitolul VI. Obligațiile.....	(art. 2.640-2.646).....	506
Capitolul VII. Cambia, biletul la ordin și cecul.....	(art. 2.647-2.658).....	507
Secțiunea 1. Dispoziții generale.....	(art. 2.647-2.650).....	507
Secțiunea a 2-a. Cambia și biletul la ordin.....	(art. 2.651-2.654).....	508
Secțiunea a 3-a. Cecul.....	(art. 2.655-2.658).....	508
Capitolul VIII. Fiducia.....	(art. 2.659-2.662).....	509
Capitolul IX. Prescripția extinctivă.....	(art. 2.663).....	509
Dispoziții finale.....	(art. 2.664).....	510

Titlul preliminar
Despre legea civilă
Capitolul I
Dispoziții generale

Art. 1. Izvoarele dreptului civil. (1) Sunt izvoare ale dreptului civil legea, uzanțele și principiile generale ale dreptului.

(2) În cazurile neprevăzute de lege se aplică uzanțele, iar în lipsa acestora, dispozițiile legale privitoare la situații asemănătoare, iar când nu există asemenea dispoziții, principiile generale ale dreptului.

(3) În materiile reglementate prin lege, uzanțele se aplică numai în măsura în care legea trimite în mod expres la acestea.

(4) Numai uzanțele conforme ordinii publice și bunelor moravuri sunt recunoscute ca izvoare de drept.

(5) Partea interesată trebuie să facă dovada existenței și a conținutului uzanțelor. Uzanțele publicate în culegeri elaborate de către entitățile sau organismele autorizate în domeniu se prezumă că există, până la proba contrară.

(6) În sensul prezentului cod, prin uzanțe se înțelege obiceiul (cutuma) și uzurile profesionale.

Art. 2. Obiectul și conținutul Codului civil. (1) Dispozițiile prezentului cod reglementează raporturile patrimoniale și nepatrimoniale dintre persoane, ca subiecte de drept civil.

(2) Prezentul cod este alcătuit dintr-un ansamblu de reguli care constituie dreptul comun pentru toate domeniile la care se referă litera sau spiritul dispozițiilor sale.

Art. 3. Aplicarea generală a Codului civil. (1) Dispozițiile prezentului cod se aplică și raporturilor dintre profesioniști, precum și raporturilor dintre aceștia și orice alte subiecte de drept civil.

(2) Sunt considerați profesioniști toți cei care exploatează o întreprindere.

(3) Constituie exploatarea unei întreprinderi exercitarea sistematică, de către una sau mai multe persoane, a unei activități organizate ce constă în producerea, administrarea ori înstrăinarea de bunuri sau în prestarea de servicii, indiferent dacă are sau nu un scop lucrativ.

• **LPA (L. nr. 71/2011 – M. Of. nr. 409 din 10 iunie 2011; cu modif. ult.). Art. 8. (1)** Noțiunea de «profesionist» prevăz. la art. 3 NCC include categoriile de comerciant, întreprinzător, operator economic, precum și orice alte persoane autorizate să desfășoare activități economice sau profesionale, astfel cum aceste noțiuni sunt prevăzute de lege, la data intrării în vigoare a NCC.

Art. 4. Aplicarea prioritara a tratatelor internaționale privind drepturile omului.

(1) În materiile reglementate de prezentul cod, dispozițiile privind drepturile și libertățile persoanelor vor fi interpretate și aplicate în concordanță cu Constituția, Declarația Universală a Drepturilor Omului, pactele și celelalte tratate la care România este parte.

(2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului, la care România este parte, și prezentul cod, au prioritate reglementările internaționale, cu excepția cazului în care prezentul cod conține dispoziții mai favorabile.

Art. 5. Aplicarea prioritara a dreptului Uniunii Europene. În materiile reglementate de prezentul cod, normele dreptului Uniunii Europene se aplică în mod prioritar, indiferent de calitatea sau statutul părților.

Capitolul II
Aplicarea legii civile

Art. 6. Aplicarea în timp a legii civile. (1) Legea civilă este aplicabilă cât timp este în vigoare. Aceasta nu are putere retroactivă.

(2) Actele și faptele juridice încheiate ori, după caz, săvârșite sau produse înainte de intrarea în vigoare a legii noi nu pot genera alte efecte juridice decât cele prevăzute de legea în vigoare la data încheierii sau, după caz, a săvârșirii ori producerii lor.

(3) Actele juridice nule, anulabile sau afectate de alte cauze de ineficacitate la data intrării în vigoare a legii noi sunt supuse dispozițiilor legii vechi, neputând fi considerate valabile ori, după caz, eficiente potrivit dispozițiilor legii noi.

(4) Prescripțiile, decăderile și uzucapiunile începute și neîmplinite la data intrării în vigoare a legii noi sunt în întregime supuse dispozițiilor legale care le-au instituit.

(5) Dispozițiile legii noi se aplică tuturor actelor și faptelor încheiate sau, după caz, produse ori săvârșite după intrarea sa în vigoare, precum și situațiilor juridice născute după intrarea sa în vigoare.

(6) Dispozițiile legii noi sunt de asemenea aplicabile și efectelor viitoare ale situațiilor juridice născute anterior intrării în vigoare a acesteia, derivate din starea și capacitatea persoanelor, din căsătorie, filiație, adopție și obligația legală de întreținere, din raporturile de proprietate, inclusiv regimul general al bunurilor, și din raporturile de vecinătate, dacă aceste situații juridice subzistă după intrarea în vigoare a legii noi.

• **LPA. Art. 3. Actele și faptele juridice încheiate ori, după caz, săvârșite sau produse înainte de intrarea în vigoare a NCC nu pot genera alte efecte juridice decât cele prevăzute de legea în vigoare la data încheierii sau, după caz, a săvârșirii ori producerii lor. Art. 4. La data intrării în vigoare a NCC, actele juridice nule, anulabile sau afectate de alte cauze de ineficacitate, prevăz. de CC 1864, precum și de alte acte normative, rămân supuse disp. legii vechi, neputând fi considerate valabile ori, după caz, eficiente potrivit NCC sau disp. prezentei L. Art. 5. (1) NCC se aplică tuturor actelor și faptelor încheiate sau, după caz, produse ori săvârșite după intrarea sa în vigoare, precum și situațiilor juridice născute după intrarea sa în vigoare. (2) Disp. NCC sunt aplicabile și efectelor viitoare ale situațiilor juridice născute anterior intrării în vigoare a acestuia, derivate din starea și capacitatea persoanelor, din căsătorie, filiație, adopție și obligația legală de întreținere, din raporturile de proprietate, inclusiv regimul general al bunurilor, și din raporturile de vecinătate, dacă aceste situații juridice subzistă după intrarea în vigoare a NCC.**

• **RIL. Dec. ICCJ (RIL) nr. 1/2014** (M. Of. nr. 283 din 17 aprilie 2014): „În interpr. și aplic. disp. art. 5, art. 201 și art. 223 L. nr. 71/2011 pt. punerea în aplic. a NCC și ale art. 6 alin. (4), art. 2.512 și art. 2.513 NCC, stabilește că prescripțiile extinctive începute anterior datei de 1 oct. 2011, împlinite ori neîmplinite la aceeași dată, rămân supuse disp. art. 18 D. nr. 167/1958 priv. prescripția extinctivă [abrog.], (...) astfel încât atât instanțele de judecată, din oficiu, cât și părțile interesate pot invoca excepția prescripției extinctive, indiferent de stadiul procesual, chiar în litigii începute după 1 oct. 2011”.

Dec. ICCJ (RIL) nr. 13/2022 (M. Of. nr. 907 din 15 septembrie 2022): „(...) în interpr. art. 120 O.U.G. nr. 99/2006 rap. art. 405 alin. (1) CPC 1865, art. 706 alin. (1) NCPC, art. 201 L. nr. 71/2011 și art. 6 alin. (1), (4) și (5) NCC corob. art. 1 alin. (2) Decr. nr. 167/1958 [abrog.] și art. 2.504 alin. (1) NCC (...): 1. Regimul juridic aplicabil prescripției dreptului de a obține executarea silită a ipotecii este guvernat de normele de drept substanțial în vigoare la momentul nașterii dreptului creditorului ipotecar de a obține executarea creanței garantate, fiind lipsită de relevanță norma procesuală aplicabilă procedurii de executare silită. 2. Dreptul de a obține executarea silită în temeiul contractului de ipotecă se stinge, pe cale accesorie, prin efectul prescripției executării silită a creanței întemeiate pe contractul de credit, dacă aceasta din urmă începe să curgă anterior datei de 1 oct. 2011. 3. În cazul în care prescripția dreptului de a obține executarea silită a creanței garantate începe să curgă după 1 oct. 2011 (inclusiv), executarea silită a ipotecii nu se stinge, pe cale accesorie, chiar dacă dreptul de a obține executarea silită a creanței principale este prescris, situație în care termenul de prescripție aplicabil este de: 3 ani, potrivit art. 405 alin. 1 tz. I CPC 1865, dacă prescripția dreptului creditorului ipotecar de a obține executarea silită în temeiul contractului de credit a început să curgă în intervalul 1 oct. 2011-14 feb. 2013; 10 ani, potrivit art. 706 alin. (1) tz. II NCPC, dacă prescripția dreptului creditorului ipotecar de a obține executarea silită în temeiul contractului de credit a început să curgă după 15 feb. 2013 (inclusiv)”.

• **CONSTITUȚIA ROMÂNIEI. Art. 15. Universalitatea.** (2) Legea dispune numai pentru viitor, cu excepția legii penale sau contravenționale mai favorabile.

Art. 7. Teritorialitatea legii civile. (1) Actele normative adoptate de autoritățile și instituțiile publice centrale se aplică pe întreg teritoriul țării, afară de cazul în care se prevede altfel.

(2) Actele normative adoptate, în condițiile legii, de autoritățile și instituțiile administrației publice locale se aplică numai în raza lor de competență teritorială.

• **DISPOZIȚII CONEXE. L. nr. 84/1992** priv. regimul zonelor libere (M. Of. nr. 182 din 30 iulie 1992; cu modif. ult.): „**Art. 2.** (1) Zona liberă este o zonă geografică a teritoriului României, în care operatorii economici desfășoară activități, iar persoanele, mărfurile, mijloacele de transport și alte bunuri se supun prevederilor legislației vamale unionale și naționale”.

Art. 8. Extrateritorialitatea legii civile. În cazul raporturilor juridice cu element de extraneitate, determinarea legii civile aplicabile se face ținându-se seama de normele de drept internațional privat cuprinse în cartea a VII-a din prezentul cod.

Capitolul III

Interpretarea și efectele legii civile

Art. 9. Interpretarea legii. (1) Cel care a adoptat norma civilă este competent să facă și interpretarea ei oficială.

(2) Norma interpretativă produce efecte numai pentru viitor.

(3) Interpretarea legii de către instanță se face numai în scopul aplicării ei în cazul dedus judecății.

• **DISPOZIȚII CONEXE. L. nr. 24/2000** priv. normele de tehnică legislativă pt. elaborarea actelor normative, rep. (M. Of. nr. 260 din 21 aprilie 2010; cu modif. ult.): „**Art. 69. Interpretarea legală.** (1) Intervențiile legislative pentru clarificarea sensului unor norme legale se realizează printr-un act normativ interpretativ de același nivel cu actul vizat, prin dispoziții interpretative cuprinse într-un nou act normativ sau prin modificarea dispoziției al cărui sens trebuie clarificat. (2) Interpretarea legală intervenită potrivit alin. (1) poate confirma sau, după caz, infirma ori modifica interpretările judiciare, arbitrale sau administrative, adoptate până la acea dată, cu respectarea drepturilor câștigate”.

Art. 10. Interzicerea analogiei. Legile care derogă de la o dispoziție generală, care restrâng exercițiul unor drepturi civile sau care prevăd sancțiuni civile se aplică numai în cazurile expres și limitativ prevăzute de lege.

Art. 11. Respectarea ordinii publice și a bunelor moravuri. Nu se poate deroga prin convenții sau acte juridice unilaterale de la legile care interesează ordinea publică sau de la bunele moravuri.

• **CONSTITUȚIA ROMÂNIEI. Art. 1. Statul român.** (5) În România, respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor este obligatorie.

Art. 12. Libertatea de a dispune. (1) Oricine poate dispune liber de bunurile sale, dacă legea nu prevede în mod expres altfel.

(2) Nimeni nu poate dispune cu titlu gratuit, dacă este insolubil.

Art. 13. Renunțarea la drept. Renunțarea la un drept nu se prezumă.

• **DISPOZIȚII CONEXE. CM (Codul muncii): „Art. 38.** Salariații nu pot renunța la drepturile ce le sunt recunoscute prin lege. Orice tranzacție prin care se urmărește renunțarea la drepturile recunoscute de lege salariaților sau limitarea acestor drepturi este lovită de nulitate”.

RIL. Dec. ICCJ (RIL) nr. 5/2015 (M. Of. nr. 234 din 6 aprilie 2015): „În interpr. și aplic. art. 6 alin. (7) O.G. nr. 12/2008 priv. organiz. și finanțarea rezidențiatului, aprob. și compl. prin L. nr. 179/2008, respectiv art. 18 alin. (8) O.G. nr. 18/2009 priv. organiz. și finanțarea rezidențiatului, aprob. prin L. nr. 103/2012, cu compl. ult., rap. art. 38 și art. 159 CM, sintagma «cheltuieli de personal» nu include salariile primite de medicul rezident pentru munca desfășurată în perioada rezidențiatului, iar drepturile salariale încasate nu pot fi restituite cu titlu de cheltuieli ocazionale de pregătire profesională, în situația în care medicul rezident nu își respectă obligația asumată de a continua raporturile de muncă pentru o anumită perioadă cu spitalul în care a desfășurat programul de rezidențiat, chiar dacă o atare clauză ar fi prevăzută în actul adițional la contractul individual de muncă, încheiat în condițiile art. 196 alin. (2) CM”.

HP. Dec. ICCJ (DCD) nr. 19/2019 (M. Of. nr. 573 din 12 iulie 2019): „În interpr. și aplic. art. 10, art. 38, art. 57, art. 134 alin. (1) și art. 254 alin. (3) și (4) CM, rep., cu modif. și compl. ult., stipularea clauzei penale în contractul individual de muncă sau într-un act adițional al acestuia, prin care este evaluată paguba produsă angajatorului de salariat din vina și în legătură cu munca sa, este interzisă și este sancționată cu nulitatea clauzei astfel negociate”.

Art. 14. Buna-credință. (1) Oricine persoană fizică sau persoană juridică trebuie să își exercite drepturile și să își execute obligațiile civile cu bună-credință, în acord cu ordinea publică și bunele moravuri.

(2) Buna-credință se prezumă până la proba contrară.

• **CONSTITUȚIA ROMÂNIEI. Art. 57. Exercițarea drepturilor și a libertăților.** Cetățenii români, cetățenii străini și apatrizii trebuie să-și exercite drepturile și libertățile constituționale cu bună-credință, fără să încalce drepturile și libertățile celorlalți.

Art. 15. Abuzul de drept. Niciun drept nu poate fi exercitat în scopul de a vătăma sau păgubi pe altul ori într-un mod excesiv și nerezonabil, contrar bunei-credințe.

Art. 16. Vinovăția. (1) Dacă prin lege nu se prevede altfel, persoana răspunde numai pentru faptele sale săvârșite cu intenție sau din culpă.

(2) Fapta este săvârșită cu intenție când autorul prevede rezultatul faptei sale și fie urmărește producerea lui prin intermediul faptei, fie, deși nu îl urmărește, acceptă posibilitatea producerii acestui rezultat.

(3) Fapta este săvârșită din culpă când autorul fie prevede rezultatul faptei sale, dar nu îl acceptă, socotind fără temei că nu se va produce, fie nu prevede rezultatul faptei, deși trebuia să îl prevadă. Culpă este gravă atunci când autorul a acționat cu o neglijență sau imprudență pe care nici persoana cea mai lipsită de dibăcie nu ar fi manifestat-o față de propriile interese.

(4) Atunci când legea condiționează efectele juridice ale unei fapte de săvârșirea sa din culpă, condiția este îndeplinită și dacă fapta a fost săvârșită cu intenție.

Art. 17. Eroarea comună și invincibilă. (1) Nimeni nu poate transmite sau constitui mai multe drepturi decât are el însuși.

(2) Cu toate acestea, când cineva, împărțind o credință comună și invincibilă, a considerat că o persoană are un anumit drept sau o anumită calitate juridică, instanța judecătorească, ținând seama de împrejurări, va putea hotărî că actul încheiat în această stare va produce, față de cel aflat în eroare, aceleași efecte ca și când ar fi valabil, afară de cazul în care desființarea lui nu i-ar cauza niciun prejudiciu.

(3) Eroarea comună și invincibilă nu se prezumă.

(4) Dispozițiile prezentului articol nu sunt aplicabile în materie de carte funciară și nici în alte materii în care legea reglementează un sistem de publicitate.

Capitolul IV

Publicitatea drepturilor, a actelor și a faptelor juridice

Art. 18. Obiectul publicității și modalitățile de realizare. (1) Drepturile, actele și faptele privitoare la starea și capacitatea persoanelor, cele în legătură cu bunurile care aparțin acestora, precum și orice alte raporturi juridice sunt supuse publicității în cazurile expres prevăzute de lege.

(2) Publicitatea se realizează prin cartea funciară, Arhiva Electronică de Garanții Reale Mobiliare [Registrul Național de Publicitate Mobiliară], denumită în cuprinsul prezentului cod și arhivă, prin registrul comerțului, precum și prin alte forme de publicitate prevăzute de lege.

• **DISPOZIȚII CONEXE. L. nr. 265/2022** priv. registrul comerțului și pt. modif. și compl. altor acte normative cu incidență asupra înregistrării în registrul comerțului (M. Of. nr. 750 din 26 iulie 2022; cu modif. ult.): „**Art. 19.** (3) Rolul principal al ONRC este de a organiza serviciul public de interes general de realizare a publicității prin registrul comerțului, potrivit disp. art. 18 alin. (2) NCC (...), a actelor și faptelor profesioniștilor prevăz. de lege”.

Art. 19. Condițiile de publicitate. (1) Procedura și condițiile de publicitate se stabilesc prin lege.

(2) Îndeplinirea formalității de publicitate poate fi cerută de orice persoană, chiar dacă este lipsită de capacitatea de exercițiu.

(3) Orice renunțare sau restrângere a dreptului de a îndeplini o formalitate de publicitate, precum și orice clauză penală sau altă sancțiune stipulată pentru a împiedica exercitarea acestui drept sunt considerate nescrise.

(4) Nimeni nu poate invoca faptul că nu a cunoscut dreptul, actul sau faptul supus publicității, dacă formalitatea de publicitate a fost legal îndeplinită.

• **LPA. Art. 8¹.** Existența unui litigiu sau înscrierea lui în registrele publice prevăz. de lege nu împiedică efectuarea formalităților de publicitate.

Art. 20. Efectele publicității. (1) Publicitatea asigură opozabilitatea dreptului, actului, faptului, precum și a oricărui alt raport juridic supus publicității, stabilește rangul acestora și, dacă legea prevede în mod expres, condiționează constituirea sau efectele lor juridice.

(2) Între părți sau succesorii lor, universalii ori cu titlu universal, după caz, drepturile, actele sau faptele juridice, precum și orice alte raporturi juridice produc efecte depline, chiar dacă nu au fost îndeplinite formalitățile de publicitate, afară de cazul în care prin lege se dispune altfel.

(3) Publicitatea nu validează dreptul, actul sau faptul supus ori admis la publicitate. Cu toate acestea, în cazurile și condițiile expres prevăzute de lege, ea poate produce efecte achizitive în favoarea terților dobânditori de bună-credință.

(4) Publicitatea nu întrerupe cursul prescripției extinctive, afară de cazul în care prin lege se dispune altfel.

Art. 21. Prezumțiile. (1) Dacă un drept, act sau fapt a fost înscris într-un registru public, se prezumă că el există, cât timp nu a fost radiat sau modificat în condițiile legii.

(2) În cazul în care un drept, act sau fapt a fost radiat, se prezumă că el nu există.

Art. 22. Lipsa publicității. Sancțiuni. (1) Dacă formalitatea de publicitate nu a fost realizată, iar aceasta nu era prevăzută de lege cu caracter constitutiv, drepturile, actele, faptele sau alte raporturi juridice supuse publicității sunt inopozabile terților, afară de cazul în care se dovedește că aceștia le-au cunoscut pe altă cale.

(2) Atunci când legea prevede că simpla cunoaștere de fapt nu suplinește lipsa de publicitate, absența acesteia poate fi invocată de orice persoană interesată, inclusiv de terțul care a cunoscut, pe altă cale, dreptul, actul, faptul sau raportul juridic supus publicității.

(3) În toate cazurile însă, simpla cunoaștere a dreptului, actului, faptului sau raportului juridic nu suplinește lipsa de publicitate față de alte persoane decât terțul care, în fapt, le-a cunoscut.

Art. 23. Concursul dintre formele de publicitate. Dacă un drept, act, fapt sau orice raport juridic este supus în același timp unor formalități de publicitate diferite, neefectuarea unei cerințe de publicitate nu este acoperită de îndeplinirea alteia.

Art. 24. Consultarea registrelor publice. Orice persoană, chiar fără a justifica un interes, poate, în condițiile legii, să consulte registrele publice privitoare la un drept, act, fapt sau o anumită situație juridică și să obțină extrase sau copii certificate de pe acestea.

Titlul I
Dispoziții generale

Art. 25. Subiectele de drept civil. (1) Subiectele de drept civil sunt persoanele fizice și persoanele juridice.

(2) Persoana fizică este omul, privit individual, ca titular de drepturi și de obligații civile.

(3) Persoana juridică este orice formă de organizare care, întrunind condițiile cerute de lege, este titulară de drepturi și de obligații civile.

Art. 26. Recunoașterea drepturilor și libertăților civile. Drepturile și libertățile civile ale persoanelor fizice, precum și drepturile și libertățile civile ale persoanelor juridice sunt ocrotite și garantate de lege.

Art. 27. Cetățenii străini și apatrizii. (1) Cetățenii străini și apatrizii sunt asimilați, în condițiile legii, cu cetățenii români, în ceea ce privește drepturile și libertățile lor civile.

(2) Asimilarea se aplică în mod corespunzător și persoanelor juridice străine.

Art. 28. Capacitatea civilă. (1) Capacitatea civilă este recunoscută tuturor persoanelor.

(2) Orice persoană are capacitate de folosință și, cu excepția cazurilor prevăzute de lege, capacitate de exercițiu.

Art. 29. Limitele capacității civile. (1) Nimeni nu poate fi îngrădit în capacitatea de folosință sau lipsit, în tot sau în parte, de capacitatea de exercițiu, decât în cazurile și condițiile expres prevăzute de lege.

(2) Nimeni nu poate renunța, în tot sau în parte, la capacitatea de folosință sau la capacitatea de exercițiu.

Art. 30. Egalitatea în fața legii civile. Rasa, culoarea, naționalitatea, originea etnică, limba, religia, vârsta, sexul sau orientarea sexuală, opinia, convingerile personale, apartenența politică, sindicală, la o categorie socială ori la o categorie defavorizată, averea, originea socială, gradul de cultură, precum și orice altă situație similară nu au nicio influență asupra capacității civile.

Art. 31. Patrimoniul. Mase patrimoniale și patrimoniul de afecțaiune. (1) Orice persoană fizică sau persoană juridică este titulară a unui patrimoniu care include toate drepturile și datoriile ce pot fi evaluate în bani și aparțin acesteia.

(2) Acesta poate face obiectul unei diviziuni sau unei afecțaiuni numai în cazurile și condițiile prevăzute de lege.

(3) Patrimoniile de afecțaiune sunt masele patrimoniale fiduciare, constituite potrivit dispozițiilor titlului IV al cărții a III-a, cele afectate exercitării unei profesii autorizate, precum și alte patrimoniul determinate potrivit legii.

Art. 32. Transferul intrapatrimonial. (1) În caz de diviziune sau afecțaiune, transferul drepturilor și obligațiilor dintr-o masă patrimonială în alta, în cadrul aceluiași patrimoniu, se face cu respectarea condițiilor prevăzute de lege și fără a prejudicia drepturile creditorilor asupra fiecărei mase patrimoniale.

(2) În toate cazurile prevăzute la alin. (1), transferul drepturilor și obligațiilor dintr-o masă patrimonială în alta nu constituie o înstrăinare.

Art. 33. Patrimoniul profesional individual. (1) Constituirea masei patrimoniale afectate exercitării în mod individual a unei profesii autorizate se stabilește prin actul încheiat de titular, cu respectarea condițiilor de formă și de publicitate prevăzute de lege.

(2) Dispozițiile alin. (1) se aplică în mod corespunzător și în cazul măririi sau micșorării patrimoniului profesional individual.

(3) Lichidarea patrimoniului profesional individual se face în conformitate cu dispozițiile art. 1.941-1.948, dacă prin lege nu se dispune altfel.

Titlul II
Persoana fizică
Capitolul I
Capacitatea civilă a persoanei fizice
Secțiunea 1
Capacitatea de folosință

Art. 34. Noțiune. Capacitatea de folosință este aptitudinea persoanei de a avea drepturi și obligații civile.

Art. 35. Durata capacității de folosință. Capacitatea de folosință începe la nașterea persoanei și încetează odată cu moartea acesteia.

Art. 36. Drepturile copilului conceput. Drepturile copilului sunt recunoscute de la concepțiune, însă numai dacă el se naște viu. Dispozițiile art. 412 referitoare la timpul legal al concepțiunii sunt aplicabile.

Secțiunea a 2-a
Capacitatea de exercițiu

Art. 37. Noțiune. Capacitatea de exercițiu este aptitudinea persoanei de a încheia singură acte juridice civile.

Art. 38. Începutul capacității de exercițiu. (1) Capacitatea de exercițiu deplină începe la data când persoana devine majoră.

(2) Persoana devine majoră la împlinirea vârstei de 18 ani.

Art. 39. Situația minorului căsătorit. (1) Minorul dobândește, prin căsătorie, capacitatea deplină de exercițiu.

(2) În cazul în care căsătoria este anulată, minorul care a fost de bună-credință la încheierea căsătoriei păstrează capacitatea deplină de exercițiu.

Art. 40. Capacitatea de exercițiu anticipată. Pentru motive temeinice, instanța de tutelă poate recunoaște minorului care a împlinit vârsta de 16 ani capacitatea deplină de exercițiu. În acest scop, vor fi ascultați și părinții sau tutorele minorului, luându-se, când este cazul, și avizul consiliului de familie.

Art. 41. Capacitatea de exercițiu restrânsă. (1) Minorul care a împlinit vârsta de 14 ani are capacitatea de exercițiu restrânsă.

(1)¹⁾ Are capacitate de exercițiu restrânsă și majorul care beneficiază de consiliere judiciară.

(2)²⁾ Actele juridice ale persoanei cu capacitate de exercițiu restrânsă se încheie de aceasta, cu încuviințarea părinților sau, după caz, a tutorelui, iar în cazurile prevăzute de lege, și cu avizul consiliului de familie, dacă există, și autorizarea instanței de tutelă. Încuviințarea, avizul sau autorizarea poate fi dată, cel mai târziu, în momentul încheierii actului.

(3) Cu toate acestea, persoana cu capacitate de exercițiu restrânsă poate face singură acte de conservare, acte de administrare care nu o prejudiciază, acte de acceptare a unei moșteniri sau de acceptare a unor liberalități fără sarcini, precum și acte de dispoziție de mică valoare, cu caracter curent și care se execută la data încheierii lor. Dispozițiile art. 168 alin. (4) rămân aplicabile.

Art. 42³⁾. Regimul unor acte ale persoanei cu capacitate de exercițiu restrânsă.

(1) Minorul poate să încheie acte juridice privind munca, îndeletnicirile artistice sau sportive ori referitoare la profesia sa, cu încuviințarea părinților sau a tutorelui, precum și cu respectarea dispozițiilor legii speciale, dacă este cazul.

(2) În acest caz, minorul exercită singur drepturile și execută tot astfel obligațiile izvorâte din aceste acte și poate dispune singur de veniturile dobândite.

(3)⁴⁾ Dispozițiile prezentului articol sunt aplicabile și majorului care beneficiază de consiliere judiciară, în măsura în care instanța de tutelă nu dispune altfel.

• **DISPOZIȚII CONEXE. CM: „Art. 13. (1) Persoana fizică dobândește capacitate de muncă la împlinirea vârstei de 16 ani. (2) Persoana fizică poate încheia un contract de muncă în calitate de salariat și la împlinirea vârstei de 15 ani, cu acordul părinților sau al reprezentanților legali, pentru activități potrivite cu dezvoltarea fizică, aptitudinile și cunoștințele sale, dacă astfel nu îi sunt periclitată sănătatea, dezvoltarea și pregătirea profesională. (3) Încadrarea în muncă a persoanelor sub vârsta de 15 ani este interzisă. (4) Încadrarea în muncă a persoanelor care beneficiază de tutelă specială este interzisă. (5) Încadrarea în muncă în locuri de muncă grele, vătămătoare sau periculoase se poate face după împlinirea vârstei de 18 ani; aceste locuri de muncă se stabilesc prin H.G.”**

Art. 43. Lipsa capacității de exercițiu. (1) În afara altor cazuri prevăzute de lege, nu au capacitate de exercițiu:

- a) minorul care nu a împlinit vârsta de 14 ani;
- b)⁵⁾ cel care beneficiază de măsura tutelei speciale.

(2) Pentru cei care nu au capacitate de exercițiu, actele juridice se încheie, în numele acestora, de reprezentanții lor legali, în condițiile prevăzute de lege.

(3) Cu toate acestea, persoana lipsită de capacitatea de exercițiu poate încheia singură actele anume prevăzute de lege, actele de conservare, precum și actele de dispoziție de mică valoare, cu caracter curent și care se execută la momentul încheierii lor. Dispozițiile art. 168 alin. (4) rămân aplicabile.

¹⁾ Alin. (1¹) al art. 41 a fost introdus prin art. 7 pct. 1 L. nr. 140/2022.

²⁾ Alin. (2)-(3) ale art. 41 sunt reproduse astfel cum au fost modificate prin art. 7 pct. 2 L. nr. 140/2022.

³⁾ Denumirea marginală a art. 42 este reprodusă astfel cum a fost modificată prin art. 7 pct. 3 L. nr. 140/2022.

⁴⁾ Alin. (3) al art. 42 a fost introdus prin art. 7 pct. 4 L. nr. 140/2022.

⁵⁾ Lit. b) a alin. (1) și alin. (2)-(4) ale art. 43 sunt reproduse astfel cum au fost modificate prin art. 7 pct. 5 L. nr. 140/2022.

(4) Actele pe care cel lipsit de capacitate de exercițiu le poate încheia singur pot fi făcute și de reprezentantul său legal, în afară de cazul în care legea ar dispune altfel sau natura actului nu i-ar permite acest lucru.

Art. 44.¹⁾ Sancțiune. (1) Actele făcute de persoana lipsită de capacitate de exercițiu sau cu capacitate de exercițiu restrânsă, altele decât cele prevăzute la art. 41 alin. (3) și la art. 43 alin. (3), precum și actele făcute de tutore fără avizul consiliului de familie sau autorizarea instanței de tutelă, atunci când acestea sunt cerute de lege, sunt anulabile, chiar fără dovedirea unui prejudiciu.

(2) Cel lipsit de capacitate de exercițiu sau cu capacitate de exercițiu restrânsă poate invoca și singur, în apărare, anulabilitatea actului pentru încălcarea dispozițiilor legale în materie de capacitate de exercițiu.

Art. 45. Frauda comisă de incapabil. Simpla declarație că este capabil să contracteze, făcută de cel lipsit de capacitate de exercițiu sau cu capacitate de exercițiu restrânsă, nu înlătură anulabilitatea actului. Dacă însă a folosit manopere dolosive, instanța, la cererea părții induse în eroare, poate menține contractul atunci când apreciază că aceasta ar constitui o sancțiune civilă adecvată.

Art. 46.²⁾ Regimul anulabilității. (1) Acțiunea în anulare poate fi exercitată de reprezentantul legal, de minorul care a împlinit vârsta de 14 ani, de cel care beneficiază de consiliere judiciară, precum și de ocrotitorul legal sau de consiliul de familie, după caz.

(2) Atunci când actul s-a încheiat fără autorizarea instanței de tutelă, necesară potrivit legii, aceasta va sesiza procurorul în vederea exercitării acțiunii în anulare.

(3) Persoana capabilă de a contracta nu poate opune anulabilitatea contractului și nici exercita acțiunea în anulare, însă poate cere menținerea contractului și reducerea sau majorarea propriei prestații, după caz.

Art. 47. Limitele obligației de restituire. Persoana lipsită de capacitate de exercițiu sau cu capacitate de exercițiu restrânsă nu este obligată la restituire decât în limita folosului realizat. Dispozițiile art. 1.635-1.649 se aplică în mod corespunzător.

Art. 48.³⁾ Confirmarea actului anulabil. Minorul devenit major sau cel cu privire la care a încetat măsura consilierii judiciare ori a tutelei speciale poate confirma actul făcut singur în timpul minorității sau în perioada în care se afla sub ocrotire, atunci când el trebuia să fie reprezentat sau asistat. După descărcarea tutorelui, el poate, de asemenea, să confirme actul făcut de tutorele său fără respectarea tuturor formalităților cerute pentru încheierea lui valabilă. În timpul minorității sau al perioadei în care majorul beneficiază de măsura consilierii judiciare, confirmarea actului anulabil se poate face numai în condițiile art. 1.263 și 1.264.

Secțiunea a 3-a

Declararea judecătorească a morții

Art. 49. Cazul general. (1) În cazul în care o persoană este dispărută și există indicii că a încetat din viață, aceasta poate fi declarată moartă prin hotărâre judecătorească,

¹⁾ Art. 44 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. 7 pct. 6 L. nr. 140/2022.

²⁾ Art. 46 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. 7 pct. 7 L. nr. 140/2022.

³⁾ Art. 48 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. 7 pct. 8 L. nr. 140/2022.

la cererea oricărei persoane interesate, dacă au trecut cel puțin 2 ani de la data primirii ultimei informații sau indicii din care rezultă că era în viață.

(2) Dacă data primirii ultimei informații sau indicii despre cel dispărut nu se poate stabili cu exactitate, termenul prevăzut în alin. (1) se socotește de la sfârșitul lunii în care s-au primit ultimele informații sau indicii, iar în cazul în care nu se poate stabili nici luna, de la sfârșitul anului calendaristic.

Art. 50. Cazuri speciale. (1) Cel dispărut în împrejurări deosebite, cum sunt inundațiile, cutremurul, catastrofa de cale ferată ori aeriană, naufragiul, în cursul unor fapte de război sau într-o altă împrejurare asemănătoare, ce îndreptățește a se presupune decesul, poate fi declarat mort, dacă au trecut cel puțin 6 luni de la data împrejurării în care a avut loc dispariția.

(2) Dacă ziua în care a intervenit împrejurarea când a avut loc dispariția nu poate fi stabilită, sunt aplicabile, în mod corespunzător, dispozițiile art. 49 alin. (2).

(3) Atunci când este sigur că decesul s-a produs, deși cadavrul nu poate fi găsit sau identificat, moartea poate fi declarată prin hotărâre judecătorească, fără a se aștepta împlinirea vreunui termen de la dispariție.

Art. 51. Procedura de declarare a morții. Soluționarea cererii de declarare a morții se face potrivit dispozițiilor Codului de procedură civilă.

Art. 52. Data prezumată a morții celui dispărut. (1) Cel declarat mort este socotit că a încetat din viață la data pe care hotărârea rămasă definitivă a stabilit-o ca fiind aceea a morții. Dacă hotărârea nu arată și ora morții, se socotește că cel declarat mort a încetat din viață în ultima oră a zilei stabilite ca fiind aceea a morții.

(2) În lipsa unor indicii îndestulătoare, se va stabili că cel declarat mort a încetat din viață în ultima oră a celei din urmă zile a termenului prevăzut de art. 49 sau 50, după caz.

(3) Instanța judecătorească poate rectifica data morții stabilită potrivit dispozițiilor alin. (1) și (2), dacă se dovedește că nu era posibil ca persoana declarată moartă să fi decedat la acea dată. În acest caz, data morții este cea stabilită prin hotărârea de rectificare.

Art. 53. Presumție. Cel dispărut este socotit a fi în viață, dacă nu a intervenit o hotărâre declarativă de moarte rămasă definitivă.

Art. 54. Anularea hotărârii de declarare a morții. (1) Dacă cel declarat mort este în viață, se poate cere, oricând, anularea hotărârii prin care s-a declarat moartea.

(2) Cel care a fost declarat mort poate cere, după anularea hotărârii declarative de moarte, înapoierea bunurilor sale în natură, iar dacă aceasta nu este cu putință, restituirea lor prin echivalent. Cu toate acestea, dobânditorul cu titlu oneros nu este obligat să le înapoieze decât dacă, sub rezerva dispozițiilor în materie de carte funciară, se va face dovada că la data dobândirii știa ori trebuia să știe că persoana declarată moartă este în viață.

Art. 55. Descoperirea certificatului de deces. Orice persoană interesată poate cere oricând anularea hotărârii declarative de moarte, în cazul în care se descoperă certificatul de deces al celui declarat mort.

Art. 56. Plata făcută moștenitorilor aparenti. Plata făcută moștenitorilor legali sau legatarilor unei persoane, care re apare ulterior hotărârii declarative de moarte, este valabilă și liberatorie, dacă a fost făcută înainte de radierea din registrul de stare civilă a

mențiunii privitoare la deces, cu excepția cazului în care cel care a făcut plata a cunoscut faptul că persoana declarată moartă este în viață.

Art. 57. Drepturile moștenitorului aparent. Moștenitorul aparent care află că persoana care a fost declarată decedată prin hotărâre judecătorească este în viață păstrează posesia bunurilor și dobândește fructele acestora, cât timp cel reapărut nu solicită restituirea lor.

Capitolul II

Respectul datorat ființei umane și drepturilor ei inerente

Secțiunea 1

Dispoziții comune

Art. 58. Drepturi ale personalității. (1) Orice persoană are dreptul la viață, la sănătate, la integritate fizică și psihică, la demnitate, la propria imagine, la respectarea vieții private, precum și alte asemenea drepturi recunoscute de lege.

(2) Aceste drepturi nu sunt transmisibile.

• **LPA. Art. 13. (1)** Drepturile personalității sunt supuse legii în vigoare la data exercitării lor. (2) Orice atingere adusă drepturilor personalității este supusă legii în vigoare la data săvârșirii acesteia.

Art. 59. Atributele de identificare. Orice persoană are dreptul la nume, la domiciliu, la reședință, precum și la o stare civilă, dobândite în condițiile legii.

Art. 60. Dreptul de a dispune de sine însuși. Persoana fizică are dreptul să dispună de sine însăși, dacă nu încalcă drepturile și libertățile altora, ordinea publică sau bunele moravuri.

Secțiunea a 2-a

Drepturile la viață, la sănătate și la integritate ale persoanei fizice

Art. 61. Garantarea drepturilor inerente ființei umane. (1) Viața, sănătatea și integritatea fizică și psihică a oricărei persoane sunt garantate și ocrotite în mod egal de lege.

(2) Interesul și binele ființei umane trebuie să primeze asupra interesului unic al societății sau al științei.

Art. 62. Interzicerea practicii eugenice. (1) Nimeni nu poate aduce atingere speciei umane.

(2) Este interzisă orice practică eugenică prin care se tinde la organizarea selecției persoanelor.

Art. 63. Intervențiile asupra caracterelor genetice. (1) Sunt interzise orice intervenții medicale asupra caracterelor genetice având drept scop modificarea descendenței persoanei, cu excepția celor care privesc prevenirea și tratamentul maladiilor genetice.

(2) Este interzisă orice intervenție având drept scop crearea unei ființe umane genetic identice unei alte ființe umane vii sau moarte, precum și crearea de embrioni umani în scopuri de cercetare.

(3) Utilizarea tehnicilor de reproducere umană asistată medical nu este admisă pentru alegerea sexului viitorului copil decât în scopul evitării unei boli ereditare grave legate de sexul acestuia.